

Syçanlaram bir-birini iýýän ekeni!.. / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Syçanlaram bir-birini iýýän ekeni!.. / satiriki hekaýa

SYÇANLARAM BIR-BIRINI IÝÝÄN EKENI!..

Gadym zamanlarda... Bir alys ýurtda...

Ýok, ýok, erteki däl bu... Iň gowusy nirde bolanyny, haçan bolanyny gürrüň bereýin.

Wagty: Miladydan soňra...

Ýeri: Ýer togalagynyň bir ýerinde...

Ynha, ýeri belli, wagty belli...

Geleliň indi, bolup geçen wakanyň özüne. Aýdylan wagtda, ady agzalan ýerde ullakan bir ambar barmyşyn. Bu ambar dürli-dümen harytdan, azyk önümlerinden, egin-eşikden hyryn-dykyn dolumyşyn. Hemme zat tertiplije örülip goýlanmyşyn. Bürünç, nohut, noýba ýaly gury gök önümler bir tarapda, bugdaý, arpa, çowdary, dary ýaly däneli önümler bir tarapda...

Sabynlar, ýaglar aýry ýerde, geým-gejim, köwüşler aýry ýerde... Aýdylan ýerdäki, agzalan wagtdaky, salgy berlen uly-y-yy ambary juda ederini bilýän we işine ezber biri dolandyrypdyr. Bu edenli we guramaçy adam bir gün näme etjegini bilmändir. Çünki, ambary syçanlar göteripdir. Iýmitler gün-günden azalypdyr, peýnirler, suharikler bir ujundan gädilip barýarmyşyn.

Elbetde, edenli ambarçy ellerini bykynyna urup durubermändir. Janyny orta goýup syçanlara garşy göreşipdir. Emma näme etse-de, syçanlara garşy söweşde üstünlik gazanyp bilmändir. Bir gyrasy kertilen sabynlar, peýnir bölekleri günbe-günden kemelip barýarmyşyn. Geým-gejimler eleme-deşik, bölek-bölek

bolupdyr. Un haltalarynyň içi syçanlaryň meýlishanasyna öwrülipdir...

Ambar da syçanlardan ýaňa hiç hili rahatlyk bolmandyr... Gowurdaklary, däneli önümleri ýalmap-ýuwutdyklaryça semräpdirlər, semredikleriçe-de gäbi azyp bir ýerde durmandyrlar, barha köpelip, örnäp barýarmyşlar... Ambar syçanlardan dolupdyr. Aňyrsyna-bärsine göz ýetmeýän giden bir ambary syçanlar ordasy basyp alypdyr. Indiden soň bularyň önüni almak mümkin dälmişin. Olar diňe iýmitleri iýmek, geýimleri gemirmek, peýniri, kolbasany zaýalamak bilenem çäklenmändir. Köwüşleri, derileri, tagtalary hem gemire-gemire diş-dyrnaklarynyň zoruny görkezipdirler.

Syçanlar bol-telki iýip-içip pişik ýaly daýawlanypdyrlar, hatda gitdigiçe semräp it bilen deňleşäýipdirler.

Edýäniňiz näme diýilmänsoň, ambaryň içinde ikiýana ylgaşyp, oýnaşyp, böküşip hezil edipdirler. Munuňam üstesine ambaryň iň güneşli, iň görnükli ýerlerini-de olar eýeläpdir.

Edenli ambarçy syçanlara garşy aldym-berdimli söweşinden yza tsmändir. Ambaryň her ýerräginde, her ýerräginde iň zäherli syçan awusyny goýuşdyryp çykypdyr, bulam derde ýaramandyr. Derde ýaramandanam beter, adamlaryň keýp beriji zährimarlara endik edişi ýaly, ambarlardaky syçanlaram, ambarçynyň ölsünler diýip goýan zäherlerine şeýle bir öwrenşipdirler welin, her geçen gün goýulýan zäheriň artdyrylmagyny isläpdirler. Goýulýan zäherleriň mukdary her gün biraz artdyrylyp berilmese, ambary başlaryna ýumraýjak bolupdyrlar.

Ambarçy iň awçy pişikleri toplap, gije ambara goýberipdir. Ertesi turup seretse, pişik görgülileriň diňe tüýleri bilen birküç bölek süňki ýatanmyşyn. Syçanlaryň hötdesinden pişiklerem gelip oňarmandyr, iň güýçli zäherlerem olary öldürip bilmändir.

Edenli ambarçy uly-uly gapanlar gurup başlapdyr. Gapana düşen syçan azam bolmandyr. Emma her gije baş syçan gapana düşse, günde azyndan ýigrimi-otuz syçan döreyärmişin.

Ahyrsoňy ambarçy oýlana-oýlana özüçe bir emel oýlap tapypdyr. Demirden üç sany uly kapasa ýasadypdyr. Gapana düşen diri syçanlary-da şol kapasalara oklaperipdir. Üç kapasa hem syçanlardan dolupdyr. Ambarçy kapasalardaky syçanlara iýip-içer ýaly hiç zat bermändir. Bir gün, üç gün, baş gün kapasada aç galan syçanlar öz aralarynda iň ejiz bolan syçany lak-luk atypdyrlar. Garynlaryny doýran syçanlar biraz wagt geçensoň,

ýene-de ajygyp, özara dalaşmaga başlapdyrlar. Bu ganly dalaşmanyň soňunda, ýene aralaryndan birini basyp-bogup iýipdirler...

Ynha, şeýde-şeýde her üç kapasadaky syçanlaryň sany günbe-günden azalyberipdir. Iň ekabyrraklary galyp, ejizleri ýeňilip lukma bolmaly bolupdyr.

Syçanlardan dolan kapasalar garpyşykly söweş meýdanyna öwrülipdir. Iň soňunda her kapasada baş-üç sany syçan galyppdyr. Bu gezek diri galan syçanlar garynlarynyň ajygaryna garaşyp durman, içlerinden biriniň üstüne atylyp, ony parçalamaga başlapdyr, biri beýlekisini parçalamasa, barybyr beýlekisi ony parçalajagy görnüp duran zat.

Ynha, şonuň üçinem öz janlaryny halas etmek islän syçanlar içlerinden birini uklap ýatyrka, ýatanlygyndan peýdalanyp basyp-bogup öldüripdir. Hasam beteri kapasada iki-üç syçan bileleşip, bir syçanyň üstüne topulan wagtlaram bolupdyr. Özara güýç birikdirenlerem ýeri gelende çemine getirip, bir-birlerini iýenmişler.

Ahyrsoňunda her kapasada bir syçan galyppdyr. Iň daýaw, iň uly, iň emelkeş, iň güýçli syçan...

Edenli ambarçy her kapasada bir syçan galansoň, kapasalaryň agzyny açyp, olary ambaryň içine goýberipdir.

Öz jynsyny iýmäge endik edinen, ýagny mahluklaşan ol äpet üç sany syçan kapasadan çykan batlaryna ambarda näçe syçan bar bolsa, olaryň üstüne atylyp, bogmaga, parça-parça etmäge başlapdyr. Bir mahluklaşandan soň, iýenlerini iýipdirler, iýmediklerinem olar özlerini bogup iýäýmesinler diýip, öz howpsuzlyklary üçin ätiýaçdan öldürýärmişinler.

Ynha, aýdylan wagtdaky, agzalan ýerdäki salgy berlen şol ambar az wagtlygam bolsa, syçanlardan halas edilipdir.

Waka munuň bilenem gutarmaýar.

Indi bolsa siziň özüňize bir sorag:

Edenli ambarçynyň kellesine şeýtanyňam aklyna gelmejek bu tilsim nireden geldikä? Syçanlary bir-birine iýdirip, olary ýok etmek usulyny nädip oýlap tapdyka?

Jogap: Çünki, ol edenli ambarçy öz jynsdaşlaryny ýok ede-edem aman galan iň güýçli syçanyň özüdi, öz hemşerilerini iýip-iýip, ýok edip-edip, şol uly-y-yyy ambaryň baş dolandyryjysy bolupdy. Ol öz durmuşyndaky üstünlük getirýän usullaryň birini syçanlara garşy ulanypdy.

Netije: Syçanlaram bir-birlerini iýýän ekeni!.. Satiriki

hekaýalar